

Jan Wijna is geboren op 26 mei 1907 in Hoorn. Hij was de zoon van Wouter Wijna en Femmetje van Doorn. Hij trouwde op 14 november 1929 in Hoorn met Corrie Leddy. Het pasgetrouwde stel vertrok op 29 november 1929 met de P.C. Hooft naar Nederlands Indië. Daar werd hij onderwijzer en werkte onder andere aan de Mulo in Djokjakarta, NOI.

Jan was voor de oorlog Akela.

Jan krijgt op 12 december 1941 bericht dat hij zich moet melden bij de Landstorm in Bandung. Hij was sergeant bij de infanterie toen de oorlog in Nederlands Indië uitbrak. Na de capitulatie werd hij gevangen genomen en werden hij en zijn vrouw gescheiden. Corrie kwam terecht in kamp 6 bij Ambarawa op Java.

In eerste instantie verbleef Jan in Kamp Baros 5 in Tjimahi, dit kamp werd ook wel Kale Koppen Kamp genoemd. Tijdens de bezetting werd Scouting oogluikend toegestaan, ondanks dat het door de Jappen verboden was en in het kamp werd de Kale Koppen Kamp Stam opgericht. Deze stam bestond van juli 1942 tot november 1942. Er waren 50 leden. De leiding berustte bij Hoofdcommissaris Van der Gugten en Oubaas

Wassenburg uit Bandung, terwijl bekende promotors Districtscommissaris Tober, Groepsleider Pastoor Neyens, Oubaas Louis van Waardenburg, Akela Jan Wijna en Adrianus van Brakel en vele andere bekenden uit Batavia en Bandung waren. De stam eindigde november 1942 toen de jongens werden afgevoerd.

Jan vertrok op 9 februari 1943 met de NN Maru 5 met 650 krijgsgevangenen (allen Nederlanders) uit Batavia naar Singapore. Dit transport werd aangeduid als Java Party 14, het 14e krijgsgevangenen transport dat van Java vertrok. Vier dagen later kwam het schip aan in Singapore. De krijgsgevangenen werden overgebracht naar het Changi-kamp en van daar per trein naar Thailand naar de Birmaspoorweg.

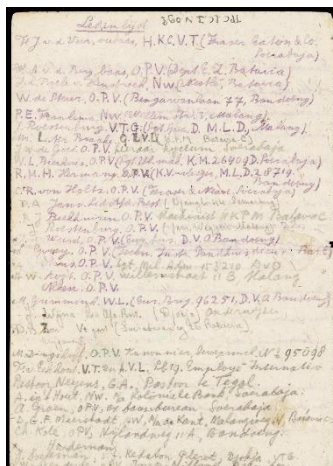
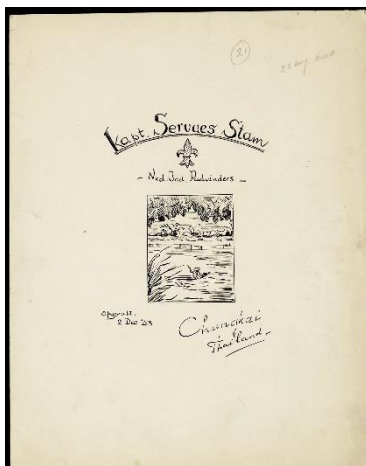
De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder

de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspannen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

Jan kwam terecht in kamp Chungkai. Kamp Chungkai lag 57 km van Non Pladuk, aan de samenvloeiing van de twee grote rivieren, de Mae Khlung en de Khwae Noi. Hier werd gewerkt aan twee bruggen over de rivier de Kwai. Het kamp werd later een groot hospitaalkamp met heel veel zieken, die terugkwamen van de hoger gelegen werkkampen langs de spoorlijn. Het was tevens een doorgangskamp voor mannen,

die op weg waren naar de hoger gelegen werkkampen. Chungkai werd geopend in november 1942 en bleef in bedrijf tot het in juni 1945 werd gesloten. Tijdens zijn krijgsgevangenschap was hij daar aanwezig bij de oprichting van de Kapitein Servaes Stam op 2 december 1943. Veel scouts uit Java vonden elkaar daar weer. Deze stam heeft bestaan tot mei 1944..

Als zijn vrouw Corrie in september 1945 in het hospitaal in Magelang ligt, nadat ze geelzucht heeft gehad, hoort ze dat Jan in Thailand zit en nog leeft.

Jan en Corrie hebben beiden de oorlog overleefd en keerden terug naar Nederland. Corrie kwam om tijdens een ongeluk op 21 december 1954 in Den Haag.

Meer informatie

[Jan Wijna \(1907-\) » Genealogie Zwanepol » Genealogie Online](#)

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Japanse interneringskaarten, Surname: Wijna | Nationaal Archief](#)

[Kapt. Servaes Stam Ned. Ind. Padvinders opgericht 2 Dec'43 Chungkai Thailand' - Het Geheugen \(delpher.nl\)](#)

[Baros 5 \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Spoorlijn \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)

[Java Party 12 \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)

[NN Maru 5](#)

[Akte - Westfries Archief \(wiewaswie.nl\)](#)

[Akte - Noord-Hollands Archief \(wiewaswie.nl\)](#)

[Ambtenaren NOI - Nationaal Archief](#)

[Birma-Siam-spoorweg - Wikipedia](#)

[De Birma-spoorlijn - Spoorlijn van de dood | Historiek](#)

[Birma-Siam Spoorweg - SHBSS](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.